

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ Η ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΠΡΟΣΚΟΠΙΚΟΝ, ΗΘΟΠΛΑΣΤΙΚΟΝ, ΑΘΛΗΤΙΚΟΝ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΛΟΓΙΩΝ & ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ	Διευθυντής: Γ. Α. ΒΑΒΑΡΕΤΟΣ	ΙΩΑΝΝΙΝΑ 1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1924 Τεύχ. 19
Συνδρομή ετησία . Δραχ. 25 > εξαμήνος > 15 ΤΟ ΦΥΛΛΟΝ > 1	Της Διαχειρίσεως Γ. Κ. ΓΚΑΙΝΑΒΟΣ	

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΛΟΘΕΛΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Ἡ ἡμιμάθεια καὶ ἡ ἐπιπολιότης τοῦ διακρίνει τὸ Ρωμῆο δὲν τὸν ἀφίνει ποτὲ νὰ ἐξετάσῃ κανένα πρᾶγμα, μὲ τὴ σοβαρότητα ἐκείνη τοῦ χρειάζεται, καὶ μὲ τὴν προσοχὴν τοῦ εἶναι τὰ μόνα στοιχεῖα τοῦ δα τοῦ δώσουν τὴν πραγματικὴ ἀντίληψιν γι' αὐτό. Καὶ ἀξιωματικῶς τρόπον τινά ἐκ-

Ὁ Ἀρχηγὸς Γ. Βαβαρέτος καὶ ὁ Υπαὺτος Ἐδρ. Γιαννακὸς στὰ χιόνια τοῦ Σμόλικα φέρει κρίσεις καὶ ἐπικρίσεις γιὰ διάφορα πράγματα τοῦ μόνο τῶνοῦ τῶν ἀνθρώπων. Κι' αὐτὸ τὸ παθαίνουν ἀπ' τὸν πειρὸ ἀγράμματο ὡς τὸν πειρὸ μορφωμένο ὅλοι.

Ἔτσι βροῖζονται καὶ δασκάλου ἀκόμα τοῦ πολεμᾶνε τὸν προσκοπισμὸ μὲ σαλὰ ἐλαφροῦς πῶς δὲν τραβάει τὰ παι-

διὰ ἀπ' τὸ σχολεῖο, δὲν τ' ἀφίνει νὰ διαβάσουν, πῶς εἶναι φόβος μὴ τὰ χρονολογήσῃ κι' ἄλλες ἀνοησίες.

Πρὸς τοὺς σχολαστικούς αὐτοὺς, καὶ ὅλῃς τῆς δασκάλους καὶ πρὸς κάθε ἀνθρώπο τοῦ θέλει νὰ εἶναι καλῆς πίστεως συζητήτης ἔχουμε νὰ ποῦμε τὰ ἑξῆς σχετικά μὲ τὸν προσκοπισμὸ.

Ὁ προσκοπισμὸς εἶναι ἓνα σύστημα τοῦ ἐπιδιώκει νὰ μεταδώσῃ ἀπειρία ἀπὸ πρακτικὰς γνώσεις στὸ παιδί γιὰ νὰ τὸ κίνη ἱκανὸ στὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ἀγῶνος τῆς ζωῆς.

Τὸ μαθαίνει πῶς νὰ οἰκονομεῖ τὰ πράγματα τοῦ τοῦ χρειάζονται μόνο του, πῶς νὰ μαγειρεύει, πῶς νὰ πλένεται, πῶς νὰ κατασκηνώνει. Τὸ μαθαίνει στὴν σκληρὰ ραγωγία, τὸ ζωντανεύει, τὸ κάνει μὲ ψυχὴ, μὲ ἐνθουσιασμό, τὸ τραβάει ἀπὸ τὴν κατάχρησιν καὶ τὸν ἐκφυλισμὸ, τοῦ ἀποσπᾷ τὸ κορμὶ μὲ τὴν γυμναστικὴν, τὰς ἐκδρομὰς, τὸν καθαρὸ ἀέρα.

Ὁ προσκοπισμὸς οὐκ ἔχει τὸ δίνει τόσο ἀπλῶς, τόσο καλὰ ὥστε δὲν χρειάζεται τὸ παιδί νὰ μελετήσῃ στὸ σπίτι του γιὰ νὰ τὰ μάθῃ.

Ὁ δὲν τραβάει τὸ παιδί ἀπὸ τὴν μελέτη τῶν μαθημάτων τῆς σχολῆς γιὰ τὴν ἐργασίαν μόνο ὅσο ὥρες τὴν βδομάδα τὰς καθημερινὰς καὶ τὰς ὥρες ποὺ δὲν εἶναι σχολεῖο, κι' ἄλλες ὅσο ὥρες τὴν ἐκπαιδεύει.

Ἔτσι πῶς τὸ παιδί τρέφεται ἀπὸ τὴν μελέτη;

Ὅταν πᾶν στὸ στρατό ὁ Πρώτος πρὸς εἶναι ἀσκημένος ἀπὸ ὅλη τὴν στρατιωτικὴν ζωὴ. Καὶ γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ διακρίνεται ἀπ' τὸ στρατὸ δὲν γνωρίζει στὸ σπίτι

του φθισικός με πλευρίτιδα, αλλά ροδοκόκκινος γιατί είναι μαθημένος από μικρός.

Ο Προσκοπισμός δεν διδάσκει τον αλληλοσκοτωμό, ούτε την έχθρα, αλλά την αγάπη προς όλους, αδιακρίτως φυλής και θρησκείας, ώστε δεν είναι φιλοπόλεμη οργάνωση, και συνεπώς επικίνδυνη στην ήσυχία του λαού, αλλά το αντίθετο.

Όλα αυτά ως τα διαβάσουν προσεχτικά όλοι εκείνοι, όσοι δεν άκουσαν ποτέ από γνωστό τόμο, τότε είναι ο προσκοπισμός και ιδίως μερικοί σχολαστικοί δασκάλοι, κι ως παύσουν να πολεμάνε τον Προσκοπισμό, γιατί θα βρεθούν σε πολύ άσχημη θέση αλλοιώς.

Ο Προσκοπισμός πούναι ο ύπ' αρ. 1066 νόμος του Κράτους έχει τη δύναμη και τη θέληση να εξακλινθήσουν να τον πολεμούν να τους κλείση την πόρτα των σχολείων στα οποία δεν είναι άξια ή σχολαστικοί τους και το σκουριασμένο τους μυαλό να διδάσκουν.

Γιώργος Βαβαρέτος

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΤΟ ΝΕΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Κόσμος, κόσμος, άντρες, γυναίκες, παιδιά μαζεψθήκανε δλοιστές Σκατεμβρίου στο Γυμναστήριο Στρατού και Δήμου για να θαυμάσουν τους Στρατιώτες αθλητές που είχαν αγώνες. Τάξεις, οργάνωσις, στολισμός, όλα δείχνανε μία θαυμαστή νοικοκυρωσύνη, μία διοργάνωσι πολύ καλή.

Στο χώρο αυτό που ήταν νερό και λάσπες άλλοτε, ισοπεδομένο, περιποιημένο μεταβαλλόμενο σε τέλειο Γυμναστήριο σε λίγο, ή προοδευτικότης ενός Στρατηγού, ή φιλαθλητισμός Ένός επιτελάρχου, όχηλος ενός Λοχαγού γυμναστού, μας παρουσίασαν ένα σάμα στρατιωτών αθλητών, πευδαρχημένο, λεβέντικο, ζωηρό, ήλιοκαμένο, αθλητικό.

Δρόμοι άντοχής, ταχύτητας, βάδην άλματα, δίσκος, λιθοβολία, σφαιροβολία, ακοντισμός, γυμναστικά άσκήσεις, όλα τα αγωνίσματα με ρυθμό, μέ επιτυχία.

Για πρώτη φορά τα παιδιά του Ε. Σώματος, Ήπειρώτες, Κερκυραίοι, Νησιώσιωτες, με την ελαφρή στολή του αθλητού καταγίνανε στές ελληνικές αθλήσεις, σε κείνες που παρεσκεύασαν άλλοτε μίαν Έλλάδα του Περιελή.

Κι' ό τηλεβόας κάθε λίγο ανήγγελε τα όνόματα κείνων που πρωτεύανε ενώ ό κόσμος χειροκροτούσε.

Και ποιος δεν έφυγε ευχαριστημένος; Ποιος δεν έτριψε τα μάτια του απ' το μεγάλο έργο που συντελέστηκε εκεί;

Ήμεις που ζωνίζομαστε χρόνια τώρα στην πρώτη γραμμή για να ιδούμε, να δημιουργήσουμε, μια πρόοδο στον τόπο μας σε κάθε καλή ιδέα, ένθουσιασμένοι, σφίγουμε θερμά το χέρι του ρέκτη Στρατηγού κ. Τσιρογιάννη, του ένθουσιώδους Επιτελάρχου του κ. Πολίτη, και του λαμπρού Γυμναστού Λοχαγού κ. Κουκουδέα για το υπέροχο έργο της ιδρύσεως Γυμναστηρίου και οργάνωσης αγώνων.

Η Ήπειρος θα τους κρατάει πάντοτε γλυκειά ανάμνησι.

Γ. ΒΑΒΑΡΕΤΟΣ

Υ. Γ. Στο άλλο φύλλο τα αποτελέσματα των αγώνων.

ΜΙΑ ΩΡΑΙΑ

10ΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΡΟΜΗ

Απ' το Δρέσκο στην Κόνιτσα

Απ' τα χιόνια και τους καται-

χοδρόμους

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

και τό ποταμάκι στη μέση να τρέχη φλοι οβίζοντας.

Πρώτος που μας συναντάει ό φίλος μας κ. Μίχος Σκούρης τελειόφοιτος Γυμνασίου μας φιλοξενεί με ζηλευτή προθυμία σπίτι του. Ύστερα από τις πητες πητες του Τσεπελόβου (άλαμικη) του Σκαμελιού (λαχανόπητα τυρόπητα) τρώμε έδω και γαλατόπητα δοκιμάζοντας έτσι όλα τα είδη της Ζαγορίσιας πητας που είναι φημισμένη.

Και με τους καλούς δασκάλους κ. Πρωτοσύγκελο και Στεφανίδη

και το Φοιτητή κ. Πρωτοσύγκελο έπισκεπτόμαστε και τον άλλο μαχαλά όπου είναι και ή ωραία βιβλιοθήκη του Άναγνωστοπούλου μεγάλου Ήπειρώτου ευεργέτου το Γυμνάσιο του οποίου κτίζεται στην Κόνιτσα.

Ένα βιβλίο για τυφλούς με εξέχοντα γράμματα μας κάνει ιδιαίτερη έντύπωσι. Σε άλλα διαμερίσματα είναι οι αρχαίοι συγγραφείς, λεξικά τα συγγράματα του Βολταίρου κλπ.

Όρατο και το σχολείο και ή εκκλησία. Στο βάθος είναι ή έξοδος του Βήκου της μεγαλόπρεπης αυτής χαράδρας

23 Ιουλίου

Ξεκινούμε για την Κόνιτσα.

Λίγο έξω απ' το Πάτιγγο ύστερα από ένα χαιρετισμό μας προς τα Ζαγοροχώρια που τελειώνουν πειά έδω, παθαίνομε μια μικρή, ολιγόλεπτη περιπέτεια απ' τόγαμό του δρόμου (δρόμο λέγοντας έννοω πάντα το μονοπάτι των καταικιών, που δρόμος στο Ζαγόρι.).

Προχωρούμε προς τη Λιτοναβίστα.

Νάτο το χωριό, ένα μικρό χωριό με βλάστηση όη τόσο πλούσια με μία μοναδική βρύση με πόσι και τόσο καλό νερό.

2ο μεσοχώρι κάτω απ' τον πλάταν, μεσημεριάζουμε και κατά τις 3 το απόγευμα με τον πάρεδρο μαζί βγαίνουμε 10 λεπτά έξω απ' το χωριό όπου αρχίζει το κατέβασμα για το ποτάμι της Κόνιτσας προς την οποία θα τραβήξουμε.

(Ακολουθεί)

ΚΡΙΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Δ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Διηγήματα

Απ' τον Συγγραφέα του Τι έκείτομαι τον κ. Δημ. Καλογερόπουλο γάβισα ένα κομψοτεχνικό τόμο του με τίτλο Διηγήματα, που εξέδοσε τελευταία ό εκδότης Ιωάννης Σιδέρης.

Με άνεξαντλητο ενδιαφέρον διαβάει κανένας τα όρατα διηγήματα του κομψού αυτού τόμου κι αισθάνεται, μια βίαιη όψη στο τελείωμα του διαβάματος, γιατί δένεχασε την ώρα του άδεια.

Γοργά—γοργά με αρκετή δύναμη περι-

γραφική ό συγγραφέας μά; γνωρίζει τόσους κόσμους, ήτση διανοητικότητα, τόσους τύπους, τόσες ψυχοσυνθέσεις—

Τά διηγήματα όλα καλοδιαλεγμένα, λεπτά στο αίσθημα, συγκινητικά, τραγικά, ψυχολογικά είναι έντυπωσις τη κοινωνικής ζωής ψυχολογικά όπως λέει και ό συγγραφέας

Ο Σταυρός, ή Παραμονή της πρωτοχρονιάς, τά νυμφικά υποδήματα, τό δικωπότηρο, συμβουλή Ιατρού, Τό μεθύσι, να μερικά απ' τά διηγήματα του τόμου που ξεχωρίζομεν.

Μόνον στη γλώσσα έχουμε να παρατηρήσωμε τον καλόν μας συγγραφέα που νομίζομε πως μπορούσε να την έχε πει ό απλή, πειό δημοτική χωρίς καθόλου νάταν και μαλλιαρή, την όποιαν δεν θέλει και πολύ σωστά να ακολουθήση ό συγγραφέας.

Στο άλλο φύλλο θα δημοσιεύσουμε τη Συμβουλή Ιατρού ένα από τα όρατα διηγήματα του τόμου.

Γιώργος Παμβωτιδής

Θεατρικά

Είναι κάμποσες μέρες τώρα που ή πόλις μας φιλοξενεί το Θίασο Νίκας Ρούσου-Ν. Κυριακίδου-Αγγ. Λάμπρου. Ο Θίασος αυτός αποτελείται από πολλά και έλκετά πρόσωπα και συγκεντρώνει κάθε βράδυ στα Όλμπια όπου παίζει αρκετόν κόσμο.

Δράματα, κωμωδίες, Όπερέτες, Επιθεωρήσεις όλα με πολύ επιδέξια άνεξάγονται στη σκηνή. Έξαιρετική επιτυχία είχαν ό Έπισκοπος και Στρατός Ντ' Αβούντο που έπαιξε ό κ. Λάμπρου ως Έπισκοπος, ό κ. Κυριακίδης ως Βάντσο, ό κ. Α. Γελλής ως Βασιλιάς, ή κ. Ν. Ρούσου ως Τσι έρμα, ή κ. Τσι ή Τόσσα, τό 20 μέρες στο θέατρο με μεγάλη επιτυχία του κ. Ανδρούτσου, ή Ματτέλ Νιτούς, κλπ. κλπ.

Άλλα λογογραφία

Όμάδα Προσκόπων Διδασκόντων. Φύλλα στέλλομεν.

Χ. Ο. Ός Γιώργος Παμβωτιδής είναι ό Διευθυντής μας κ. Γ. Βαβαρέτος.

Γ. Ματτέος Παπαδάκης. Όσα σας λείπουν γράψτε μας να σας τα στείλουμε.

Συνδρομητάς Φιλιάτες. Έξεταστε στο ταχυδρομείο. Ήμεις τα στέλλομε πάντοτε Γράψτε μας τί σας λείπουν να σας στείλουμε.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

= ΕΛΙΕΣ =

Ένώ οι εφήμεροι οι ανθοί γελούν
Και στην ακρολιμνιά μυριολογούν
Βαριά ι ιλιές,
Στου κάμπου όλο το πλάτος το χλωρό
Κρατείτε τον ασάλευτο χορό
Μακάριες, ώ αδάνατες ελιές.

Κι' ως άσμα χορικό συμβολικά
Τινάζετε τάνθακια τα λευκά
Παρήγορα, γλυκά,
Μά ανώφελα στη λύπη των πολλών
Και μοναχά ας τη σκέψη των σοφών
Μαρμαρίων μετώπων ρουφηχτά.

Μά ξέρετε γιατί σ'αs αγαπώ;
(Κ' είστε αδερφάδες μου, ώ ελιές, σ' αυτό)
Γιατί με περισσή
Κ' ευτυχισμένη τέχνη τον καρφό
Σας πόνο, ορατό τον δένετε καρπό,
Σ'αν καλιτέχνη να είχατε ψυχή.

Σ. ΑΝΕΣΠΕΡΟΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ

ΦΥΚΙ

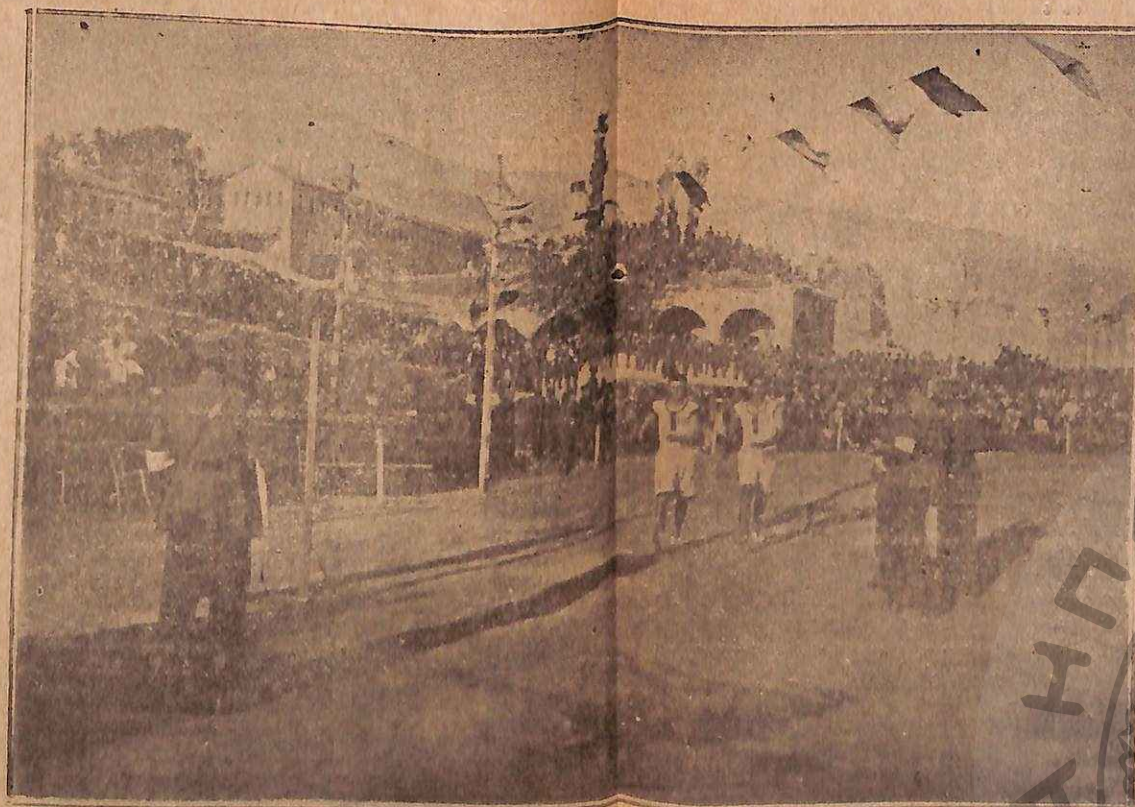
Ο άνοιξιότικο ήλιος κλίνει προς την
δύση... τα μενεξεδένια χρώματά του άρχι-
σαν να φαίνονται στη άκρη του απέραντου
ορίζοντα.....το άσράκι κι' αυτό γεμάτο από
την εδωδία της φύσης άρχίζει να πνέει φων
σκόνοιας τους πνεύμονας καθενός που ή-
θελε να δομηάση τη μυρωμένη του γλύ-
κα..... Είναι μαγεία.....

Και εγώ σ'αν είδα τη φύση έτσι ώρατα
μαγευτική δίδοντας μία άνεση στον άνθρω-
πο, βγήκα να κάμω τον περιπατόν μου
γύρω από τη γιλάζια λίμνη, στο μέσο της
όποιας τώρα φαίνεται ένα καϊνάκι με τα
άσπρα του πανιά, που γυρίζει αποσιτισμένο
αργά αργά, στην άκρογιαλιά για ν' αναπαν-
θή φέροντας το ψάρεμμά του.

Σέρνοντας τα βήματά μου βαρειά, βαρειά
πάνω στα χαλίκια της άκρογιαλιάς και κυ-
τάζοντας με προσοχή τη γύρω μου φύση,
βυθίστηκα σ'εσκέψεις, σ'ε όνειροπολήσεις,
σ'ε κάτι ιδέες θλιβερές..... Και έτσι
ήμουνα αποροφημένος από τες ιδέες αυ-
τές, σ'αν νάθελα να βρώ κάτι που βασανίζει
την ψυχή μου.....έξαφνα με απέσπασε από
τες όνειροπολήσεις, τες σκέψεις που βρισκό-
μουνα, ένα πράσινο φύκι που ήταν εκεί
κοντά στα πόδια μου, που τώρα το παγνι-

διάρικο κυματάκι τόφεργε και το κυμπού-
σε πάνω σ'ε μια χορταριασμένη πράσινη πέ-
τρα.....έπειτα το ξανάπεργε πέρα μακρυνά
τό ξανάφεργε πάλι και έρριχνε πότε με γλύ-
κα πότε με θυμό στη πέτρα.....και κάπο-
τε.....κάποτε.....το έπνιγε.

Κάτι δέλησα να σκεφθώ, κάτι να φιλο-
σοφήσω για αυτό το άμοιρο φύκι που δεν
εύρισκε λίγο άνάπαυση, αλλά φευ! δεν μπο-
ρεσα γιατί στη μνήμη μου ή άγγελική μορ-
φή κάπο ου καλαίου στενού φίλου, που τό-

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥΣ ΑΓΩΝΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ρα κοιμάται βιθειά ήρθε να μου διαταράξη
τες σκέψεις μου και να μου πη Όυμάσαι
φίλε μου πώς κάποτε σου έλεγα ότι και εγώ
ήμουνα στη ζωή σ'αν αυτό το φύκι; Όυμάσαι
Όυμάσαι;>

Κλονίστηκα, νόμισα πως θα πίσω στη λί-
μνη..... τα πόδια μου άρχισαν να τρέμουν...
δ νους μου σκοτίνισσε για μια στιγμή.

Για ν' απαλλαχθώ έπρεπε να πω κάτι για
παρήγοριά στη μορφή έκείνη που ώρες τώ-
ρα με βασανίζει. Και άρχισα να πω και τί-

Η ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ

5

ποιε δεν είπα.....

Γυρίζοντας πειδ—γιατί ή νύχτα άπλωσε
πάνω στη φύσι τον μαύρο της πέπλο—και
διαβαίνοντας σκοπευτικός τους σκοτεινούς δρό-
μους, θυμόμουν τα νεάτα της μορφής έ-
κείνης που έμοιαζαν σ'αν άνοιξιότικη μέρα,
σ'αν άμοιρο τ' άγρου λουλούδι που άλύπη-
τα το άρτρο του γεωργού το μάρανε.... και
έλεγαστον έαντό μου..... Ώ! ναί άλήθεια.

Ο άνθρωπος, ή ζωή του, μοιάζει σ'αν το
τρεχάμενο νερό του ρυακιού..... είναι σ'αν
φευγαλέο όνειρο...είναι σ'αν ένα άμοιρο
λουλούδι που το ξηλεύει το μικρό παιδί και

Για να την πάρω σπητι μου να μάθω να
[λαλήσω.
Τ' άγροτικά τραγούδια σου, της σιάνης τα
[τραγούδια
Για να χορέψω όπως μπορώ και να το τρα-
[γουδίσω
Στα Ήπειρώτικα βουνά, στην Πίνδο μας
[στο Σούλι
Διαβαίνει απαστήρητη ή άνοιξη και φέει
Ή Μούσα ή άγροτική κάθεται τρυπωμένη
Στα σπήλαια, στα κουφώματα σ'αν κόρη πα-
[τημένη
Κρυστάλλη ή φλογέρα σου πές μου που είναι
[άφημένη
Για να την πάρω σπητι μου να μάθω να λα-
[λήσω.
Σ. Μουσέλλης

Από τις Οίμωγές Σπ. Μουσέλλης

Η Πανάγιω

Δεν είν' άρρώστια να διαβή να ξαναγιάνει πάλι
Γκρεμιάς δεν είναι και ραδιό για να διαβεί από
[πέρα
Μόν είν' ο πόνος της καρδιάς κι' ο πόνος της
[αγάπης
(Το μαγεμ, μαντίλι Κ. Κοντασίου)

(Η Πανάγιω όμορφη και ζηλεμένη χω-
ριατοπούλα απέθανε παράκαιρα άπ'αν στα
είκοσι δύο χρόνια, νύφη με τα κρέπια και
τες τουάδες στα στήθια, αλλά με το μαχαί
στα χείλια. Γιατί απέθανε μαχαζωμένη το
λέει το τραγούδι μοναχό του).

Εγώ σ'αν είδα τα παιδιά μου πέρασαν τα
[χρόνια
Πότες δεν έτραγούδησα και σ'ε χορό δε μνή-
[να
Και τώρα στα γεράματα θέλω να τραγο-
[δήσω
Και το τραγούδι που θα είπω θάχει χαρά
[και λύπη
Βολές βολές θα χαιρόμαι βολές θ' άναστε-
[νάξω
Τι γέμναν άδερφοποιότες με τη χαρά ή λύπη
Π' ακούστε με μωρά παιδιά όλοι μικροί
[μεγάλοι
Και σεις μανάδες πάχεται άνύπαντρα κο-
[ρίτσια
Κι' αν δε χορέψω και καλά να είμαι συμ-
[παθισμένος
Θά είπω της κόρης τον καμμό, τον πόνο
[της Πανάγιως.

το κόβει..... είναι τέλος ένα..... Φύκι.

Δύο δάκρυα κύλισαν απ' τα μάτια μου.
Γιάννενα 25)9)24

Θ. Σταματιδής

ΟΙΜΩΓΕΣ

Στη σκιά του Κρυστάλλη

Κρυστάλλη, ή φλογέρα σου πές μου που
[είναι άφημένη

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ "ΦΟΙΝΙΣ",
Οδός Παπάζογλου
Ιωάννενα

ΠΡΟΣΚΟΠΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑΡΙΑ

(Συνέχεια εκ του προσγουμένου)

Γίνεται με κλωστή λεπτή ή χοντροτέρα ανάλογος προς το πάχος του σκοινιού. Το ένα άκρο της κλωστής το φέρνουμε ψηλά στην χαλασμένη άκρη του σκοινιού ενώ το άλλο το φέρνουμε δλίγα δάχτυλα πειό κάτω κι αρχίζουμε να το στρίφουμε δλόγυρα στο σκοινί ως άπάνω όπου το δένουμε οτανόκομπο με το άλλο άκρο της κλωστής. Τότε το χοντρό σκοινί δεν ξεκλόδετα.

Ο ποδόδεσμος είναι κόμπος που μας χρειάζεται να δένουμε δύο σκοινιά με διάφορο πάχος και να δένουν οι ναύτες της βάρκας τους από τους κρίκους της προκυμίας. Τόσο για τους κρίκους όσο και για τα σκοινιά ο τρόπος είναι ο ίδιος γιατί και με τα σκοινιά κάνουμε ένα κρίκο απλό χωρίς να είναι ανάγκη να τόν δέσουμε ψηλά. Ανάμεσα από τον κρίκο περνάμε την άκρη του άλλου σκοινιού την βάζουμε απ' το πίσω μέρος την φέρνουμε άπάνω από τον κρίκο την γυρίζουμε προς τα κάτω και προς τα πίσω του κρίκου και την φέρνουμε θυλεία που σχηματίζει το σκοινί με τον κρίκο και την βγάζουμε προς τα έξω. Τότε τραβούμε τις δύο άκρες του σκοινιού προς τα κάτω και τον κρίκο προς τα πάνω και έχουμε τον ποδόδεσμο.

Ή άλλη διαδικασία. Ο κόμπος αυτός μας χρησιμεύει για να στερεώνουμε τα αντίσκηνα ιδίως στους πασάλους γίνεται εύκολα έτσι κρατάμε τη μία άκρη του σκοινιού με το ένα χέρι και με το άλλο λίγο παρακάτω στρίφουμε με το κάτω χέρι το σκοινί και σχηματίζεται έτσι μία θυλεία σχηματίζουμε με τον ίδιο τρόπο δεύτερη ύστερα φέρνουμε τη θυλεία πάνω από την άλλη θυλεία χωρίς να διπλώσουμε το σκοινί αλλά απλώς με το πλησίον της μιας θυλείας προς την άλλη. Έτσι όπως θα έχουμε τις δύο θυλείες την μία πάνω στην άλλη την περνάμε μαζί στον πασάλο κι έχουμε τον κόμπο.

Η αντίσκηνα. Ο κόμπος αυτός είναι θαυμαστός για το αντίσκηνα και το κατ'εξοχήν βαρελιών αντικειμένων γιατί ούτε σφίγγει ούτε χαλαρώνει. Γίνεται ως εξής: Κάνουμε πρώτα μία μικρή θυλεία στην άκρη του σκοινιού ύστερα μετράμε πόσο σκοινί μας χρειάζεται για το δέσιμο του αντικειμένου. Στο μέρος εκείνο στρίβουμε το σκοινί κάνοντας έτσι ένα Α το δέσιμο το φέρνουμε στην πρώτη θυλεία το περνάμε μέσα και το βγάζουμε προς τα πάνω. Ύστερα από το Α περνάμε μέσα την άκρη της πρώτης θυλείας και έχουμε την καντηλίτσα. Ματών τον κόμπο μπορούμε να σύρουμε

και άνθρωπο δεμένο από το στήθος προς τις μασχάλες.

Σφενδόνα. Είναι ο κόμπος που μας χρησιμεύει στο να κοντύνουμε ένα σκοινί χωρίς να το κόψουμε. Γίνεται με το διπλωμα του σκοινιού σε μονά τρία, πέντε, επτά κ. λ. π. Ύστερα από το διπλωμα του σκοινιού με τις δύο άκρες κάνουμε δύο θυλείες τη μία στη μία άκρη και την άλλη στην άλλη άκρη. Της θυλείας αυτές, τις γυρίζουμε στα άλλα δύο σκοινί και ύστερα γερνάμε τις άκρες των σκοινιών μέσα από το τσάκισμα του σκοινιού.

Συλόδεσμος (δούλα). Ο κόμπος αυτός είναι πολύ χρήσιμος για το δέσιμο χοντρών δένδρων ή άλλων αντικειμένων. Επίσης για να σέρνουμε κανένας βαρελά πράγματα γιατί δεν λύνεται μόνος του.

Είναι δε πολύ εύκολος. Δύο βόλτες φέρνουμε άπάνω στο αντικείμενο που δένουμε το σκοινί και ύστερα περνάμε τη μία άκρη ανάμεσα από τις δύο βόλτες και το αντικείμενο που δένουμε. Ύστερα το σκοινί που μας περισσεύει από τη μία άκρη (γιατί την άλλη τη θέλουμε να τραβήξουμε ή να τη δέσουμε άλλο) το δένουμε θυλεία σε ως που να τελειώση όλες γίνονται τέτοιες (δύο τρεις πέντε).

Η ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΙ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙ ΜΑΣ

X. ΣΙΟΥΛΗ Καθηγητού

(Συνέχεια εκ του προσγουμένου)

μετασχολησθίον να διαβάσουν και να αγαπήσουν τους αρχαίους μας συγγραφείς, τους οποίους τώρα και πολύ από εμπά τους φιλόλογους από σνομπισμό λένε μεγάλους χωρίς να τους έχουν διαβάσει.

Διδάσκοντες τους αρχαίους συγγραφείς και από μεταφράσεις μπορούμε καλύτερα να εφαρμόσουμε τις απαιτήσεις της νεωτέρας διδακτικής. Ίδου πώς θέλει ο Gandiγ να διδάσκονται τα δράματα. Οι μαθητά με τη βοήθεια του καθηγητού των θα αναλύουν στο σχολείο ένα δράμα. Κάθε μαθητής ή τμήματα μαθητών στο σπίτι του θα διαβάση και θα αναλύση, έχων για υπόδειγμα την εργασία που κάνει ο διδάσκαλος στο Σχολείο, ένα δράμα. Κάθε μαθητής έπειτα θα αναλύση το δράμα που διάβασε στην τάξη ενώπιον όλων των συμμαθητών του. Έτσι η τάξις θα διδαχθή όχι ένα δρά-

μα μόνον, αλλά είκοσι—τριάντα. δηλ. όλα τα δράματα τα αρχαία και τα καλύτερα από τη νεώτερη φιλολογία ξένη και δική μας. 'Αλλ' αυτή η εργασία μόνο με μεταφράσεις καλλιτεχνικές μπορεί να γίνει. Νομίζω πως δε θα χάσουν οι μαθητά καθόλου αν διαβάσουν την 'Αντιγόνη του Σαφοκλέους από τη μετάφραση του Μάνου ή του Χρηστομάνου, τους Πέρσας και την 'Ορεστική τριλογία του Αισχύλου από την αριστοτεχνική μετάφραση του Γρυπάρη, τον Προμηθέα δεσμώτην του Αισχύλου από τη μετάφραση του Καλασκούρου, τις κατωμώδεις του 'Αριστοφάνη από τη σπαρταριστή μετάφραση του Δημητράκου-πούλου ή του Σουρή, τον 'Ομηρο από τη μετάφραση του Πολυλά ή του Πάλλη, τα γεωργικά του Βιργιλίου από τη ιερουσαλήμ σμένη μετάφραση του Θεοτόκη, το Θεόκριτο από τη μετάφραση του Πολέμη ή του Δροσίνη, τα καθ' 'Ερώ και Λεάνδρον από τη μετάφραση του Μενάρδου ή του Σάρρου και μερικές όδες του Ήνδάρου μετεμψυχωμένες σε άφραγδίστους δημοικούς στίχους από ένα Παλαμά. Τέτοιες μεταφράσεις έννοω να εισαχθούν στα σχολεία. δηλ. μεταφράσεις με λογοτεχνική αξία. Ο Βαλαωρίτης μετέφρασε τη λίμνη του Λαμαρτίνου και οι κριτικοί λένε πως όχι μονάχα σίμωσε το πρωτότυπο αλλά και το προσπέρασε.

Αυτά αγαπητοί συνάδελφοι είχα την τιμήν να σας ανακοινώσω. Και πρώτου τελειώσω θα κάμω μία συνοπτική ανακεφαλαίωσι. Είχατε την υπομονή και την ευγενική καλοσύνη να ακούσετε τα εξής ζητήματα.

Α'. Την άνασκυή των κυριωτέρων επιχειρημάτων των καθαρουνιστών, τα οποία συνοψίζονται εις τα εξής 1) 'Η Δημ. γλώσσα είναι αδύνατο ν' αντικαταστήση την καθαρώνουσα στην επιστήμη, επειδής είναι φτωχή και χυδαία. 'Απέδειξα όσο μπόρεσα ότι η καθαρώνουσα δεν είναι γλώσσα σύμφωνα με τον νόμον της εξέλιξεως, ότι είναι παραστράτης των λογίων, που γέννησε ο ψευτοκλασικισμός των και ή ούτο πία της επιστροφής εις τα αρχαία κλέη, ότι η Δημ. πών άλλο ή φτωχή και χυδαία είναι, γιατί και τυπικό αργιωτάτο έχει και λεξιλογικό πλοῦτο αφθονο, και ότι όπως κατέκτησε την φιλολογία θα κατακτήση και την επιστήμη. 2) 'Ανασκεύασα το επιχείρημα ότι μόνη η καθαρώνουσα πετυχαίνει έννοιαν ή έννοια σφιχτή και απείδειξα, ότι η κοινή Δημοτική πετυχαίνει τούτο καλύτερα, γιατί διμειλείται, και γιατί συνδέεται με όλη την ένδοξη συνείδηση των άπανταχού 'Ελλήνων, και γιατί σ' αυτήν βασίζεται ή δημοκρατική φιλολογία μας. 3) 'Ανασκεύασα το επιχείρημα, ότι η καθαρώνουσα είναι ο έρωτικός κήκος με το δοξασμένο παρελθόν της φυλής μας και νομίζω ότι απέδειξα, ότι η γλώσσα είναι ο ελάχιστος παράγων σ' αυτό το ζήτημα. Οι κύριοι παράγοντες που μας δείχνουν την έννοτητα με το παρελθόν, καθώς αποδειχνει ή ιστορία και προ παν-

τός ή λαογραφία είναι τα ήθη τα έθιμα και αι παραδόσεις και όχι ή γλώσσα. 4) Προσπάθησα ν' αποδείξω, ότι το επιχείρημα ότι η καθαρώνουσα είναι εύκολομάθητη στους ξένους ένεκα της τυπικής και συντακτικής συγγενείας με την αρχαία ανάξιολόγου, για τι πρέπει πρώτα να ενδιαφερόμαστε για το έθνος μας και έπειτα για τους ξένους. 5) Προσπάθησα ν' αντικρούσω το επιχείρημα, ότι σ' όλες τις γλώσσες παρουσιάζεται διαφορά γραπτού και προφορικού λόγου και απέδειξα ότι καμμία γλώσσα ούτε σημερινή ούτε αρχαία είχε διγλωσσία και διτυπία σάν τη δική μας.

Β' 'Ανέπτυξα, ότι η Δημ. γλώσσα δύναται και μάλιστα επιβάλλεται να χρησιμεύση ως εκπαιδευτικό όργανο στο Σχολείο για τους εξής λόγους 1) Γιατί συνδέεται άμεσα με τον ψυχικό κόσμο του παιδιού, ο οποίος πρέπει σύμφωνα με την παιδαγωγική να είναι ή άφετηρία της άγωγής και γιατί μόνο στη δημοτική το μικρό παιδί μπορεί να εκφρασθή άβίαστα και ελεύθερα και όχι στην καθαρώνουσα, ή οποία έπειδής είναι νέα γλώσσα του δεσμεύει την κίνηση και την ελεύθερη σκέψη και το καταστρέφει την αυτενέργεια. 2) Γιατί είναι εύκολη στο παιδί επειδή την αισθάνεται και την ξη, ενώ η καθαρώνουσα του είναι ξένη προς την ψυχή, επειδή δεν την μιλεί κανένας σ' όλη την Ελλάδα. 3) Γιατί η Δημ. κατέκτησε τη δημιουργική Νεοελληνική Φιλολογία, ή οποία είναι ή ώραιότερη και ύψηλότερη εκδήλωσις της Έθνικής ψυχής. 4) Γιατί ο Δημοτικισμός τον όποιον συμβολίζει ή Δημ. γλώσσα χωρίς άλλο θα αναγεννήση το έθνος, θα βγάλη το Ρωμιο από τη σημερινή διαπονητική έποτελμάτσει, θα τον γυρίση τα μάτια προς τα μπροστά στη ζωή και στην πραγματικότητα, γιατί τώρα τηρείται πίσω περριμένοντας σάν όμφαλόφυκος φακίρης να γυρίση στα άδανάτα κλέη των προγόνων, που είναι αδύνατο κατά τον νόμον της εξέλιξεως. 5) Γιατί με τη δημοτική, όμα διδαχθούν οι αρχαίοι συγγραφείς από καλλιτεχνικές μεταφράσεις θα καταλάβουμε καλύτερα και βαθύτερα τον αρχαίο πολιτισμό και θα δώσουμε στο έθνος πνευματική τροφή και θα συντελέσουμε έτσι σε μία πνευματική αναγέννηση του έθνους. 6) Γιατί αυτή μόνη είναι κατάλληλη για τη γλωσσική άφομοίωση των ξεροφώνων, επειδή τον, συνδέει άμέσως με όλη τη ζωή του λοιπού έθνους, ενώ η καθαρώνουσα αποπνίγει οικτρώς.

Γ') Είπα σχετικά με την όργανωσι του Σχολείου, την όποιαν απαιτεί ο Δημοτικισμός και τα σύγχρονα εκπαιδευτικά ρεύματα. 'Ότι δηλ. πρέπει 1) να φτιάσουμε έξατά ξιο λαϊκό σχολείο χορτάτο και λιανό. ώστε ο άπόφοιτός του να είναι σε θέση να ζήση στην κοινωνία και να μπορεί να ύποβοηθηται στην επαγγελματική του μόρφωση και

(άκολουθεί)

ΣΠΥΡΟΥ ΜΟΥΣΕΛΙΜΗ

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ

Τὰ τρία Ἀρχοντόπουλα, τὸ πουλί
τ' ἀηδόνι καὶ ἡ Πεντάμορφη τῆς γῆς
(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

«Ἦρθα, ἀποκοιδήθηκε φοβισμένα τὸ Ἀρχοντίπουλο, νὰ σὲ παρακαλέσω νὰ μοῦ δώκεις ἓνα πορτοκάλι γιατί τὸ χρειάζομαι κι' οὐ χάρη θέλεις τὴν ἑξῆς μου νὰ σοῦ τὴν κάμω». Χαμεγέλασε ὁ Δράκοντας, οὐκ ἔκρινε αὐτὰ τὰ λόγια καὶ εἶπε· «Θὰ πορρέεις ἐσὺ νὰ μοῦ κάμεις ὅ,τι σοῦ πῶ ἐγώ;»
«Ἄ ἂ, πῶς», ἀποκρίνεται τὸ παιδί. «Νὰ μπεῖς σ' αὐτὸ τὸ περιβόλι καὶ νὰ μοῦ φέρεις ἓνα σταφύλι καλὸ, ὄχι σάπιο, καὶ τότε νὰ σοῦ δώκω ἓνα πορτοκάλι, εἰδὲ θὰ σὲ κόψω», διατάζει ὁ Δράκοντας.

Πῆγε τὸ ἀρχοντόπουλο καὶ στὸ περιβόλι μὲ τὰ σταφύλια καὶ δὲν εἶδε κανένα μέσα μὰ μὲν ἀπλωσε νὰ κόψει ἓνα σταφύλι ὅπ κι' ἓνας δράκοντας παρουσιάζεται.
«Κι' ἀπὸ ποῦν πῆρες, ὥρ' τὴν ἄδεια καὶ μπήκες ἐδῶ μέσα;» βοῦξε. Τὸ ἀρχοντόπουλο κύτταξε καὶ τοῦφρε τὸ μάτι πῶς μπορούσε νὰ τὰ βάλῃ μ' αὐτὴν γιατί δὲν ἦταν καὶ πολὺ μεγάλος, καὶ ἀποκοιίνεται λεύτερα καὶ παλληκαρίσια. «Τὴν ἄδεια τὴν ἔχω αὐτό μου» καὶ νάσου νάμου δὸς τοῦ πάστου ἀρπάζονται μὲ τὸ Δράκοντα. Πάλεψαν, πάλεψαν, ἔσκασαν, οὔτε ὁ Δράκοντας ἔργινε τὸ ἀρχοντόπουλο οὔτε αὐτὸ τὸ Δράκοντα. Ἐμειναν κι' οἱ δύο γοι πωμένοι. Ὁ Δράκοντας εἶδε ποῦ δὸς νὰ παιδεύονταν δὲν τὰ βγαζε πέρα καὶ εἶπε στὸ παιδί.
«Νὰ σ' ἀρήσω πᾶς σ' αὐτὸ τὸ περιβόλι νὰ μοῦ φέρεις ἓνα μῆλο καὶ ἔπειτα θὰ σοῦ δώκω καὶ τὸ σταφύλι;» «Πᾶς, πῶς, ἴσα; σὴν ἀντίθετα», ἀπάντησε.

Ἐπῆγε τὸ ἀρχοντόπουλο καὶ στὸ περιβόλι μὲ τὸ μῆλο κι' ἔπαθε καὶ ἐκεῖ τὰ ἴδια ὥς ποῦ ἔφθασε στὸ ἐνδέκατο τὸ ὁποῖον ἦταν ὅλο ἀπὸ σκυλὲς καὶ κίτως σύβαισε τὸ χέρι νὰ φτάσει ἓνα σῦκο νάσου φανερώρεται ἓνας πελώριος δράκοντας. «Ξέρεις τί σὲ κίνω; ἀραιομουγκρίζει, σαρπάζω ἀπὸ τὰ πο' ἄγρια καὶ σὲ σφοντυλιάω χίλια αἷλια μακρόν. Ἀπὸ ποῦν πῆρες τὴν ἄδεια καὶ ἦρθες στὸ περιβόλι μου;» «Ἀπὸ κανέναν ἀντιλογιέται, ἦρθα μόνος μου νὰ πάρω ἓνα σῦκο γιατί τὸ χρειάζομαι.» «Κι' ἂν

τὸ θέλεις τὴν μὲνοιάζει ἐμένα; ξαναμουγκρίζει, ὁ Δράκοντας, τὸ περιβόλι εἶναι δικό μου δὲν εἶναι δικό σου». «Ἄσε με νὰ πάρω ἓνα σῦκο καὶ πᾶς μου νὰ σοῦ κάνω ὅποια δουλειὰ θέλεις.» παρακάλεσε τὸ παιδί. «Νὰ πᾶς σ' αὐτὸ τὸ περιβόλι, ἡχολόγησε ὁ δράκοντας, ἐπισημνώντας τὸ δωδέκατο καὶ ἂν μοῦ φέρεις τὸ καλλίτερο ἄλογο μὲ τὴν χρυσή σέλλα θὰ σοῦ δώκω τὸ σῦκο». πηγαί νω φώναξε τὸ παιδί καὶ κίνησε.

Μέσα στὸ δωδέκατο περιβόλι δὲν φαινόταν τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὰ σαράντα ἓνα ἄλογα καὶ τὰ φτυὰ. Ἀφῶτα τὸ ἀρχοντόπουλο μπήκε μέσα εἶδε τὸ μεγάλο ἄλογο καὶ τὴν χρυσή τὴν σέλλα παρεκούλα καὶ σκέφτηκε· «θὰ τὸ σελλώσω καὶ θὰ τὸ πάρω καὶ οὐ μοῦ συμβεῖ θὰ βάλω ὀλητὴ δύναμι μου», ἂν τικήσω καλὰ εἰδὲ ἂς χαθῶ. Ἐλειώνοντας τὸ σέλλωμα νὰ ὁ γεροδράκοντας μὲ σαράντα ἄλλους δρακόντους ὀπλισμένους. «Παλιόπαιδο! πῶς τόλμησες κι' ἦρθες νὰ πάρῃς τὰλόγῳ μου; μπουμπουνίζει. Βλέποντας τὸ ἀρχοντόπουλο τὸ γεροδράκοντα καὶ τοὺς ἄλλους τᾶχασε. Κάθε ἀντίστασι ἦταν χαμένη. Σκέφτηκε νὰ πῇ ὀλητὴ τὴν ἰστορία του κι' οὐ ἤθελε ἂς γίνονταν κι' ἄρχισε ὀλητὴ ἀπὸ τὴν ἀρχή, πῶς ἔχτισε τὴν ἐκκλησιά ὁ πατέρας του, πῶς ἔφυγαν τὰ τοῖα νὰ βοῦν τὸ πουλί τ' ἀηδόνι, πῶς ἔπαθε μὲ τοὺς δράκοντας, τί ἔπαθε ὄντας πᾶσι νὰ ξεκορμάσει τὸ κλουβὶ μὲ τὸ πουλί τὰηδόνι, τὸ πορτοκάλι, τὸ σταφύλι, τὸ μῆλο, τὸ σῦκο καὶ τώρα μὲ τὸ ἄλογο. Τὸ ἄλογο θὰ τὸδινε τοῦ δράκοντα μὲ τὸ σῦκο, τὸ σῦκο σᾶλλον δράκοντα ὅπου νὰ πῆγαινε στὸ δράκοντα μὲ τὸ πουλί τ' ἀηδόνι.

Σὰν ἔκρινε ὁ γεροδράκοντας δι' αὐτὰ ἀπόρροσε καὶ δράκοντας νᾶηται δὲ θὰ μπορούσε νὰ τὰ κάμει. «Θα σοῦ χαρίσω τὴ ζωὴ τοῦ λέει μαζί καὶ τὰλόγο ἂν μοῦ φέρεις τὴν πεντάμορφη τῆς γῆς». «Θὰ πᾶς πῶς, νὰ τὴ φέρῃς ἀπὸ ποῦν, μὰ νὰ μοῦ πῆς τί τόπο εἶναι. Ἀν' ἔξω, μὲν θέλω νὰ μοῦ τὴ φέρεις, διατάζει μὲ ἄγρια περιφρονησὴ.

Βῆκε τὸ ἀρχοντόπουλο ἔξω καὶ τοῖα πᾶσι στὸν γεροδράκοντα ποῦ καθύονταν ἐκεῖ παρῶντος καὶ τοῦ μολήσε ὅ,τι ἔπαθε καὶ ἔχτισε μὲ τὸ γεροδράκοντα. Ὁ γεροδράκοντας τᾶχασε τὸ ταλαοκέφαλό του καὶ εἶπε·

(Ἀκολουθεῖ)